Jaargang 7 - #1 Lente 2013

vrede.nu

IKV PAX CHRISTI

Vrede.Nu is een uitgave van vredesorganisatie IKV Pax Christi en verschijnt vier maal per jaar.

Met Jaarbericht 2012

Vrouwen in vredeswerk: Heks of heilige?

Over de complexe rol van vrouwen in het vredeswerk. Een verhaal over een vrouwenorganisatie in Jeruzalem die vrouwen betrekt bij vredesopbouw.

▷ pagina 2 - 3

Vredesweek: Act for Peace

Voor de Vredesweek van 2013 is vredesactivisme het thema, met als slogan Act for Peace. Iedereen kan vredesactivist worden. Ook in Syrië zijn er burgers die zich in blijven zetten voor de vrede.

▷ pagina 7

Verarmd uranium houdt Irakezen gevangen in angst

De ruim 440.000 kilo verarmd uranium die in Irak is achtergebleven, houdt mensen in Irak in angst over hun gezondheid. Er zijn 300 plaatsen waar de zware metalen liggen opgeslagen, ook in steden als Basra en Bagdad.

▷ pagina 10

Vrouwen organiseren zich in Jeruzalem

Vrouwen in vredeswerk: Heks of heilige?

Over de rol van vrouwen en vrede bestaan wereldwijd verschillende opvattingen. Volgens sommigen zijn vrouwen beter in staat een bemiddelende rol te spelen, anderen zien de vrouw juist als de kwade genius achter conflict. Deze tegenstelling tussen 'heks of heilige' helpt niet.

Vrouwen kunnen slachtoffer zijn van geweld, maar ook dader. Zeker is dat in samenlevingen waar geweld 'gewoon' is, huiselijk geweld ook vaker voorkomt. Programmamedewerker Midden-Oosten Jannie Kuik reist regelmatig naar Israël/Palestina en spreekt daar met mannen en vrouwen in de Palestijnse samenleving. Drie jaar geleden kwam Kuik in contact met het Women's Parliament, gehuisvest in het Community Action Centre op de Arabische universiteit van Oost-Jeruzalem. "De naam doet vermoeden dat het om volksvertegenwoordigers gaat, maar het is geen schaduwparlement. Wel heeft de organisatie de omvang van een parlement, zo'n 135 vrouwen zijn er lid van. Het is een mix van hoogopgeleide vrouwen en vrouwen die niet kunnen lezen en schrijven, van vrouwen die weinig buitenshuis komen tot vrouwen met druk bezette banen, van religieuze en seculiere vrouwen. Ik mag mezelf erelid noemen." Op 18 maart verzorgt ze in die hoedanigheid een lezing op het congres van het Women's Parliament.

De schaamte voorbij

Veel vrouwenorganisaties vinden hun oorsprong in het weerbaar maken van

Jannie Kuik en leden van het Women's Parliament. △

Draag haat niet over

Dimah (52): “Ik maak me zo boos over de bezetting. Ik slaap slecht want één van mijn zoons zit in een Israëlische gevangenis. Ik heb nog een jongere zoon en ik ben zo bang dat hem hetzelfde overkomt. Ik ging met mijn problemen naar het spreekuur van het Women’s Parliament en weet je wat ze tegen me zeiden? Wees niet zo boos, je draagt je boosheid over aan je jongste zoon. Die voelt zich straks verplicht om de wapens op te nemen tegen Israëliërs en dan komt hij ook nog in de gevangenis of erger, wordt hij misschien gedood. Dat was wel een eyeopener voor me. Eerst vond ik dat moeilijk te accepteren, maar nu begin ik het te begrijpen. Er zijn ándere dingen die ik kan doen samen met andere vrouwen. Zo hebben we een sit-in georganiseerd voor het gebouw van het Rode Kruis. Op die manier trekken we de aandacht en zorgen we ervoor dat mijn zoon goed behandeld wordt in de gevangenis. En natuurlijk hoop ik dat mijn jongste zoon niet vol haat komt te zitten, want daar helpt hij niemand mee.”

vrouwen. Soms zien vrouwen dan alleen hun eigen situatie. “Vrouwen ervaren de bezetting anders dan mannen”, zegt Kuik. “Ze lijden onder de beledigingen die ze ervaren van de Israëlische militairen. Ook hebben ze thuis veel stress, omdat hun mannen en kinderen door diezelfde Israëlische bezetting ook weer gefrustreerd raken en dan soms hun woede afreageren op hun vrouw thuis. IKV Pax Christi kijkt naar de politieke omgeving waarin de organisaties actief zijn. Vrouwen vragen mij ook naar het boek van Anja Meulenbelt ‘De schaamte voorbij’, waarin ze heel nadrukkelijk persoonlijke kwesties verbindt met machtsverhoudingen die in de samenleving spelen. Ook in de Nederlandse vrouwenbeweging werd ‘het persoonlijke is politiek’ een belangrijk punt. Daar hebben Palestijnse vrouwen nu interesse in.”

Buurtnetwerken

Als buitenlandse organisatie die al lang betrokken is bij Israël/Palestina heeft IKV Pax Christi veel contacten, ook met de democratisch gekozen buurtnetwerken in Oost-Jeruzalem. “Vrouwen waren daar ondervertegenwoordigd. Wij ondersteunen trainingen die aan leden van die buurtnetwerken worden gegeven en vragen dan of er ook vrouwen en jongeren bij betrokken kunnen worden. Ik vind het belangrijk dat vrouwen betrokken worden op niveaus die het domein van vrouwen overstijgen. Het Women’s Parliament kan dan ook met Israëlische organisaties contact houden en meer doen aan vredesopbouw. Mijn rol is om even een kontje te geven, zodat ze meer mogelijkheden zien.”

Helma Maas

Reageren op dit artikel?
Mail naar vredenu@ikvpaxchristi.nl

Geen martelaar meer

Akefa(35): “Twaalf jaar heb ik in de gevangenis gezeten. Ik was een heldin, want ik had een Israëlische politieagent neergestoken. Dat deed ik weliswaar in een opwelling. Ik was net bevallen van mijn kind, dus de hormonen gierden nog door mijn lichaam. Op de televisie zag ik hoe een Palestijns kindje uit de Gazastrook omgekomen was door Israëlisch geweld. Ik was woedend. Ik gaf mijn kind aan mijn schoonmoeder, stormde het huis uit en stak de eerste de beste politieagent neer. Hij overleefde het, en ik ging als martelaar de gevangenis in. Toen werd ik plotseling werd vrijgelaten in de gevangenenuitruil met de Israëlische soldaat Gilad Shalit. Ik belandde van de een op de andere dag weer in mijn eigen huis. Mijn kind kende me niet meer en ik ben ineens onzichtbaar. Ik voel me geen martelaar. Dankzij het Women’s Parliament probeer ik weer zin aan mijn leven te geven. Zij zien me wél weer staan.”

Redactioneel

Hoe zorg je ervoor dat mensen niet direct wegzappen bij slecht nieuws? Sommige mensen kijken maar niet meer naar het journaal, omdat het hun eetlust bederft. Ze kijken weg. Ze laten daarmee ook de hoop varen dat door hun inzet er wel iets ten goede kan veranderen.
Het werk van IKV Pax Christi is een voortdurend balanceren tussen realiteitszin en hoop houden en geven. We laten zien dat vrede offers vergt, moeilijk is: vaak gaat het met drie stappen terug en één vooruit. Onze medewerkers staan vaak voor het dillemma: moet ik ingrijpen of moet ik me nu terugtrekken? Moet ik beide partijen gelijk behandelen of maak ik me dan ongeloofwaardig? Als vredesorganisatie kiezen we de kant van de burger én zoeken we naar politieke oplossingen. Hoe kunnen we jongeren interesseren voor dit complexe vredeswerk? Eén manier is om hen via onderwijsmateriaal, zoals het dilemmaspel Meltdown in Mitrovica, te laten zien wat de realiteit is van ons werk. De spontane acties van jongeren die ‘iets’ willen doen in Syrië laten zien dat er wel degelijk engagement is bij Nederlandse jongeren. Zo werd de benefietavond voor Syrië waarin Nederlandse rappers samen met een Syrische rapper optraden, goed ontvangen.
Ook de Ambassades van Vrede zullen zich dit jaar met Syrië bezighouden, is onze hoop. De burgeracties in Syrië verdienen uw en onze steun.
In het hart van deze Vrede.Nu vindt u een Jaarbericht. Daarin blikken we terug op het jaar 2012. Een uitgebreidere verantwoording in de vorm van een jaarverslag volgt later dit jaar als ook alle cijfers door de accountants zijn gecontroleerd.

Helma Maas

Voorpagina: Fotocredit: Marcel Minnee.

Jonge muzikanten doorbreken politieke barrières in Kosovo

“Muziek verbindt en Rockschool Mitrovica is daarvan het levende bewijs”

Een muziekschool waar jongeren een instrument leren spelen, zangles krijgen en samen in een rockbandje spelen. Dat lijkt een gewone zaak. Maar Mitrovica Rockschool in Kosovo is geen gewone muziekschool.

De Servische en Albanese leerlingen van deze rockschool doorbreken politieke en etnische barrières door met elkaar in één band te spelen. Samen oefenen gebeurt nog niet in de etnisch verdeelde stad Mitrovica, maar eens per jaar ontmoeten de Servische en Albanese jongeren elkaar op neutraal terrein: tijdens de summerschool in Skopje, de hoofdstad van Macedonië. Daarna vinden ze elkaar op Facebook. Noodgedwongen zijn er niet één maar twee rockscholen in Mitrovica: één in het noordelijke Servische en één in het zuidelijke Albanese deel. Er heerst na de Kosovo-oorlog (na de NAVO-bombardementen in 1999) nog steeds veel wantrouwen tussen de verschillende bevolkingsgroepen. Vanwege dat wantrouwen en de sociale controle gaan de Servische Kosovaren nauwelijks naar het zuidelijk deel en de Albanezen niet naar het noordelijk deel. Bijna niemand steekt de bruggen over die de twee stadsdelen met elkaar verbinden.

Summerschool

De summerschool blijft voor de deelnemers uit Kosovo een bijzondere ervaring. Zij ontmoeten in Skopje hun collega-muzikanten uit Macedonië en Bosnië-Herzegovina, waarmee Kosovo ooit samen één land vormde. “Maar daar wordt eigenlijk helemaal niet over gepraat”, vertelt Nikola Radicevic, coördinator van de rockschool in Noord-Mitrovica. “De oorlog is jaren geleden. Het merendeel van de deelnemers was erg jong of nog niet eens geboren in de tijd dat Joegoslavië uit elkaar viel. We delen de Macedonische, Bosnische, Servische en Albanese jongeren in gemengde bandjes in. De leerlingen van de rock-

Een optreden van de band Architects van de Mitrovica Rockschool. Fotocredit: Diederick Enderlé. △

school zoeken gedeelde interesses. Ze zijn niet bezig met verschillen. Muzikanten zijn meestal degenen die politieke barrières doorbreken. Ze hebben één belang en dat is hun publiek vermaken. Het maakt ze niet uit wie voor ze staan, als ze maar positieve feedback krijgen en begrip van het publiek." Dafina Kosova, coördinator van de rockschool in Zuid-Mitrovica, vult hem aan: "Muziek verbindt en onze rockschool is een levend bewijs daarvan."

Hard werken

In één week tijd worden de jonge muzikanten klaargestoomd voor een groot optreden. Ze krijgen hulp van Nederlandse studenten van de Fontys Rockacademie uit Tilburg. Radicevic is blij met hun komst naar Skopje: "Ze weten ontzettend veel van muziek en hun expertise is meer dan welkom. Ze helpen individuele leerlingen met hun instrument en zang waardoor de bandjes veel beter worden." Veel vrije tijd krijgen de leerlingen niet. Onder begeleiding van professionele muzikanten moeten ze vele uren repeteren met hun band. Dat harde werken wordt beloond: het eindconcert van de laatste summerschool in Skopje trok tussen de 300 en 400 bezoekers. Kosova kijkt met een tevreden gevoel terug: "Het was zo gaaf om al die jongeren samen te zien optreden voor honderden mensen." Vaak reizen familieleden en vrienden van de bandleden ook gezamenlijk met de bus om ook het eindconcert bij te wonen. Zo komt ook de oudere generatie met elkaar in contact. Dat kan het begin zijn van meer begrip tussen de zo verdeelde inwoners van de stad.

Nu ook in Mostar

In 2012 deden voor het eerst ook jongeren uit Bosnië en Herzegovina met de summerschool mee. Kosova: "Ik vond het gaaf om de studenten uit Mostar te ontmoeten. De situatie in het verdeelde Mostar is vergelijkbaar met onze situatie. Super dat daar nu ook een rockschool is gestart." De Mitrovica Rock School is een gezamenlijk initiatief van IKV Pax Christi, Community Building Mitrovica (CBM), Musicians without Borders en de Fontys Rockacademie. Het project Mitrovica Rockschool is vijf jaar geleden gestart, met financiële en organisatorische steun van IKV Pax Christi. Nu is de rol van IKV Pax Christi en CBM meer naar de achtergrond geschoven. Op korte termijn moet de rockschool op eigen benen staan. De Fontys Hogeschool in Tilburg blijft technische ondersteuning geven en ook Musicians without Borders blijft betrokken. In 2013 is er voor de zesde keer een summerschool.

Dorien Jansen

Achtergrond Kosovo-conflict

In Kosovo wonen voornamelijk Albanezen (90 %). Kosovo is voor Serviërs erg belangrijk. Ze zien het gebied als het centrum van hun beschaving, religie en cultuur. Voor Albanezen is Kosovo net zo belangrijk omdat zij de regio als hun gebied van oorsprong beschouwen. In 1998 mondden de spanningen tussen Albanezen en Serven uit in een oorlog. In 2008 riep de Albanese meerderheid eenzijdig de onafhankelijkheid van de Republiek Kosovo uit.
Iets meer dan de helft van de 193 leden van de Verenigde Naties erkent de onafhankelijkheid van de Republiek Kosovo, waaronder Nederland. In 2010 oordeelde het Internationaal Gerechtshof dat de eenzijdige onafhankelijkheidsverklaring niet in strijd is met het volkenrecht. Kosovo is nu een de facto onafhankelijke staat.

Je spelenderwijs verdiepen in het werk van een IKV Pax Christi medewerker, die naar Kosovo gaat, is mogelijk. IKV Pax Christi heeft samen met onderwijsorganisatie Alice O een spel ontwikkeld gericht op leerlingen van de onderbouw middelbaar onderwijs. Het spel gaat in op de dilemma's die er spelen rond Internationale Samenwerking: Wat zou jij doen als je in een conflictgebied ineens voor allerlei keuzes komt te staan. Hoe zorg je ervoor dat de boel niet verder escaleert. Speel het spel op www.benjijbaas.nl

Een gesprek met Femke Rotteveel

De Nationale Postcode Loterij helpt IKV Pax Christi ambities waar te maken

Sinds twee jaar ontvangt IKV Pax Christi jaarlijks €500.000 van de Nationale Postcode Loterij. Deze bijdrage deelt IKV Pax Christi met MasterPeace, zodat ze zich samen kunnen inzetten voor vredeswerk in het buitenland. Femke Rotteveel, accountmanager Goede Doelen bij de Postcodeloterij, licht de samenwerking toe.

△ Femke Rotteveel. Fotocredit: Miranda Bruinsma.

Femke Rotteveel werkt sinds 2006 voor de Postcode Loterij. Ze adviseert de directie en Raad van Commissarissen over de bestedingen van het goede doelen geld. Inmiddels krijgen 89 organisaties, de beneficiënten, structurele en ongeoormerkte steun van de loterij. Organisaties als De Waddenvereniging, het Wereld Natuur Fonds, Human Rights Watch en Stichting De Vrolijkheid, maar ook actieorganisaties als Sea Shepherd, verdeelden met de andere organisaties in een jaar ruim 290 miljoen euro.

Waarom steunt de Postcode Loterij IKV Pax Christi?

"De Postcode Loterij werft sinds 1989 fondsen om organisaties te steunen die werken aan een rechtvaardige en groene wereld en geeft daarnaast bekendheid aan hun werk. Drie van de vier oprichters zijn jarenlang zelf werkzaam geweest voor Novib en waren op zoek naar een duurzame manier om fondsen te genereren voor de ontwikkelingssector. Vijftig procent van de totale inleg is bestemd voor goede doelen die werkzaam zijn op het gebied van mens en natuur in Nederland en daarbuiten.
Samen met MasterPeace wil IKV Pax Christi de komende vijf jaar 10 miljoen burgers via bedrijven, scholen, universiteiten, sportverenigingen en media actief betrekken bij wereldwijde vredesinitiatieven, in Nederland en daarbuiten. Een belangrijk doel van deze internationale vredesbeweging is het zichtbaar maken van al die mensen die op dit moment wereldwijd al dagelijks werken aan vreedzame oplossingen in conflictgebieden. Vrede is een voorwaarde voor duurzame ontwikkeling en een zorgvuldige omgang met onze planeet. De loterij wil de moderne vredesbeweging met vele supporters graag helpen haar ambities waar te maken."

Vervolg op pag. 7

Judith Lingeman (Hoofd Afdeling Goede Doelen) en Freek Landmeter (directeur IKV Pax Christi). Fotocredit: Roy Beusker Fotografie. △

IKV PAX CHRISTI

Ministerie van Vrede: Powered by Peace met Jörgen Raymann

Nederland was in de Vredesweek een week lang 'Powered by Peace'. De Minister van Vrede, cabaretier Jörgen Raymann, zorgde voor veel landelijke aandacht voor vrede. De eerste daad van de minister was het presenteren van de Vredesstemwijzer in perscentrum Nieuwspoort. Er werd druk getwitterd naar politici.

Foto: Bob Karhof

Na het hijsen van de Vredesvlag door Staatssecretaris van Vrede Merlijn Twaalfhoven vierden IKV Pax Christi, de Vrede van Utrecht en MasterPeace op 21 september de Internationale Dag van de Vrede. Het stadhuis in Utrecht was voor één dag het Ministerie van Vrede, waar mensen een videoboodschap voor de Minister van Vrede achter konden laten.
Ook de Nacht van de Vrede trok een volle zaal met Prins Jaime de Bourbon Parme, die over conflictvrije grondstoffen in DR Congo sprak. De Syrische filmmaker Ali Atassi liet hartverscheurende, maar ook hoopvolle beelden zien van het vreedzaam verzet in Syrië. G500-oprichter Sywert van Lienden discussieerde met jongeren over politieke actie anno 2012.
Gedurende het jaar bezochten de minister en zijn staatssecretaris enkele Ambassades van Vrede in het land. Die waren zelf heel actief op het thema grondstoffen en conflict. IKV Pax Christi gaf in de Vredesweek het startsein voor een belactie richting energiebedrijven. In het kader van de campagne *Powered by Peace* belden consumenten met hun energiebedrijf. Helaas moeten we concluderen dat Nederlandse energiebedrijven onvoldoende ingaan op de vraag van bezorgde burgers die willen weten waar de bedrijven de steenkolen inkopen die worden gebruikt voor de stroom uit hun stopcontact. Het afdwingen van een Europees importverbod op grondstoffen die zijn verkregen met geweld of ernstige mensenrechtenschendingen, blijft ook in 2013 prioriteit.

Een impressie van het werk van de vredesambassades en het Ministerie van Vrede is te vinden op de website: www.ministerievanvrede.nl. Een aantal ambassades heeft aangegeven voortaan het hele jaar door 'open' te zijn.

Het Ministerie van Vrede wordt mede mogelijk gemaakt door het vfonds.

Samen werken aan vrede

In dit Jaarbericht laten we enkele resultaten van het afgelopen jaar zien. Vanaf juni is ons volledige jaarverslag en de financiële verantwoording te downloaden op www.ikvpaxchristi.nl.
In 2012 steunden ongeveer 20.000 mensen het werk van IKV Pax Christi. Onze inkomsten uit particuliere fondsenwerving zijn hierdoor gelijk gebleven en bedragen ruim zes ton. Tijdens de Vredesweek organiseerden 28 ambassades van vrede in het hele land 160 verschillende activiteiten. Daarnaast zijn ook kerken, parochies en gemeenten actief voor vrede. Samen met hen en mensen in conflictgebieden werken we aan een vreedzame en democratische samenleving. Steun ook IKV Pax Christi. Als donateur ontvangt u vier maal per jaar ons magazine Vrede.Nu. Kijk op de website www.ikvpaxchristi.nl en klik op 'wat jij kan doen'.

’Adopt a Revolution’

De Arabische Lente is in Syrië het tweede jaar ingegaan. Op 14 maart, toen de revolutie één jaar oud was, begon IKV Pax Christi de campagne ‘Adopt a Revolution’ om in de Nederlandse media aandacht te vragen voor het vreedzaam verzet in Syrië. Dat er ook vreedzaam wordt geprotesteerd tegen het regime van Assad dreigde in de berichtgeving via de Nederlandse en internationale media onder te sneeuwen. IKV Pax Christi ondersteunde burgercomités in Syrië die op vreedzame wijze demonstraties organiseren of die een verzetskrant uitgeven. Ook beïnvloedde IKV Pax Christi Europese en Nederlandse parlementariërs via gesprekken en bezoeken aan Brussel en Den Haag. Hierdoor werd de basis gelegd voor steun aan de oppositiecoalitie onder leiding van Mouaz al-Khatib. Zeven keer bracht IKV Pax Christi een Syria Alert uit om beleidsmakers onze standpunten en die van onze partners in Syrië te laten weten. Daarnaast organiseerde IKV Pax Christi dit jaar een aantal bijeenkomsten in Nederland over Syrië.

Zweeds bedrijf Lundin in het nauw

De hoogste baas van het Zweedse olie- en gasbedrijf Lundin stond in 2012 ineens volop in de belangstelling. Hoe kwam het dat er zoveel media aanwezig was op de anders zo rustige aandeelhoudersvergadering van het bedrijf? IKV Pax Christi had in 2010 het spraakmakende rapport ‘Unpaid Debt’ uitgebracht waarin het de oliemaatschappij in verband brengt met mensenrechtenschendingen in Zuid-Soedan. De openbare aanklager in Zweden opende daarop in 2012 een zaak tegen de multinational. Ook in Zuid-Soedan zelf is het bedrijf niet meer welkom. Daar zijn de doden (12.000) en ontheemden (180.000) in het gebied waar de Zweden naar olie boorden, nog niet vergeten. IKV Pax Christi gaf tijdens de aandeelhoudersvergadering toelichting aan de aandeelhouders en zal er ook in 2013 op toe blijven zien dat de slachtoffers compensatie krijgen.

Het afgelopen najaar werd iedereen die zich met Centraal Afrika bezig hield geschokt door de inname van de belangrijke stad Goma in de DR Congo door de rebellen groep M23. Schokkend was ook de openlijke steun die Rwanda aan deze groep gaf. Het was voor velen een déjà vu die leek op de oorlog die begin van deze eeuw in Centraal Afrika woedde waarbij miljoenen doden zijn gevallen. Als je je al bijna twintig jaar met deze regio bezighoudt, is het een teleurstelling om te constateren dat het vredesverdrag van 2002 en de daarop volgende verkiezingen niet hebben opgeleverd wat iedereen had gehoopt. Sterker nog: dat dezelfde actoren opnieuw betrokken zijn bij het aanjagen van het conflict. Gelukkig zijn bij onze partnerorganisaties altijd weer sterke mensen die de moed niet opgeven en die ook in dit moeizame jaar het werk van de vredescomités hebben voortgezet.

Joost van Puijenbroek,
programmaleider Centraal Afrika

Srebrenica: twee sporen

Wat is de kern van het vredeswerk als de wapens eenmaal zwijgen? Koersen op gerechtigheid en slachtoffers daarin bijstaan, of werken aan herstel van relaties tussen groepen en gemeenschappen, als opstapje naar wat kan uitgroeien tot 'verzoening'? Of is het beter juist niet te kiezen, of beter gezegd: te kiezen voor de combinatie van gerechtigheid en verzoening, hoe moeilijk dat ook is. Dat is in ieder geval wat we bewust doen als het gaat over Srebrenica. We steunen enkele van de rechtszaken van overlevenden tegen de staat der Nederlanden, omdat zij groot gelijk hebben dat ze ook juridische stappen ondernemen in hun zoektocht naar waarheid en gerechtigheid. Maar we helpen ook de Dutchbatters en weduwen van Srebrenica, die met elkaar het gesprek willen voeren over hoe het zo fout kon lopen in Srebrenica in juli 1995, waar Nederlandse soldaten voor de VN de mensen moesten beschermen en uiteindelijk toch 8.000 mensen werden vermoord. Het afgelopen jaar boekten we een succes in beide processen. In hoger beroep oordeelde het gerechtshof van Den Haag dat de staat der Nederland inderdaad verantwoordelijk is voor de dood van drie mannen, die door Dutchbat van de legerbasis waren weggestuurd. Maar we vonden samen met drie Dutchbatters ook het massagraf op diezelfde basis, met vijf stoffelijke overschotten: twee mannen, twee vrouwen en één baby. Al drie jaar werd naar het graf gezocht, en mede dankzij de inzet van de Dutchbatters is het gelukt dat nu te vinden. Hun volharding is zeer gewaardeerd door de overlevenden en het Bosnische Instituut voor Vermiste Personen. Beide momenten waren heel bijzonder, en we hopen langs beide sporen nog meer successen te boeken. Of beide sporen ooit samenkomen is onbekend. Het is ook de vraag of dat per se moet, want deze activiteiten hebben ieder voor zich al grote betekenis.

Foto:Rob Schuurman

Foto: Jan Pieter van den Heuvel

Nooit meer oorlog! Dat was een diep verlangen van veel mensen na de Tweede Wereldoorlog. De barbarij van de Tweede Wereldoorlog en de verhalen die daarover zijn verteld vormden, ook voor de naoorlogse generatie, een moreel ijkpunt bij hun streven naar vrijheid en vrede.

Dat geldt ook voor mij. Ik herinner mij die verhalen nog levendig. Van mijn vader die moest onderduiken. Van mijn moeder die de hongerwinter meemaakte. Van mijn oma die tijdens het boodschappen doen mij de plek wees waar mensen willekeurig gefusilleerd waren als represaillemaatregel. Die verhalen riepen indringende vragen op. Wat zou ik doen in oorlogstijd? Zou ik de goede kant durven kiezen? Zou ik ook fout kunnen zijn.
Ik heb pas later beseft dat die verhalen een moreel ijkpunt zijn gaan vormen in mijn leven. Die vragen hebben mij ook tot een keuze gebracht. Ik las ooit in een boek van Huub Oosterhuis: "In de besteding van je tijd druk je uit wat je het meest vervult, wat primair voor je is, en van levensbelang." Kort daarop besloot ik mijn carrière af te breken, ontslag te nemen en mijn tijd in vervolg te besteden aan die door velen gekoesterde droom: Nooit meer oorlog!
Wereldwijd verlangen miljoenen mensen nog altijd naar vrede. Zij doen een beroep op ons. Om hun verlangen naar vrede te ondersteunen. Om niet machteloos weg te kijken. Om de hoop niet te verliezen. Zij stellen ons voor de keuze om in onze tijdsbesteding uit te drukken dat wij hun hoop op vrede delen. Bijvoorbeeld door een vredesambassade op te richten.

Jan Gruiters,
algemeen directeur IKV Pax Christi

Wapenfeiten

Eind 2012 tekenden CDA, Christen Unie, PvdA, Groenlinks, SP en de Partij van de Dieren voor het terugsturen van de in Nederland gestationeerde tactische kernbommen naar de Verenigde Staten. Dat is een overgrote meerderheid van de Tweede Kamer. Jarenlange lobby door IKV Pax Christi op dit onderwerp wierp nu vruchten af.
De ontwikkelingen rondom drones, die veelvuldig worden ingezet zonder dat er internationale regels zijn voor het gebruik van deze nieuwe technologie, laat ook zien dat regulering nodig is voordat nieuwe technologie er is en gebruikt wordt. IKV Pax Christi mengde zich in deze belangrijke discussie. De ontwikkeling van de atoombom laat zien dat je niet moet wachten die vraag te stellen tot het wapen bestaat. Dan ben je te laat. Het juiste moment om de discussie te starten of we autonome killer robots een halt toe willen roepen, is nu.
In de internationale 'Stop Explosieve Investeringen' campagne wil IKV Pax Christi voorkomen dat er geld gaat naar de productie van clustermunitie. Door onderzoek te laten doen naar investeringen door financiële instellingen, werd duidelijk dat zelfs Nederlands geld in apparatuur voor de Syrische president Assad geïnvesteerd wordt. Nederlandse banken en pensioenfondsen investeren in Finmeccanica en Netapp, twee bedrijven die onder andere internet afluisterapparatuur aan het Syrische regime leveren.
Twintig jaar geleden begon de actie tegen landmijnen. Inmiddels is er een internationaal erkend verdrag dat het gebruik en de productie van landmijnen verbiedt. Toch hebben niet alle landen het verdrag getekend en blijft actie nodig.
Ronduit teleurstellend waren de pogingen om tot een internationaal wapenhandelverdrag te komen. Ondanks de grote publieke druk die op beleidsmakers via de Control Arms campagne uitgeoefend werd, kwamen ze niet tot bindende afspraken. In 2013 doet IKV Pax Christi samen met Amnesty International en Oxfam Novib een nieuwe poging om de tweede onderhandelingsronde eind maart positief te beïnvloeden.
Op www.wapenfeiten.org bloggen IKV Pax Christi-medewerkers over hun werk op het gebied van veiligheid en ontwapening.

Meer weten over IKV Pax Christi?
Kijk op www.ikvpaxchristi.nl.

Lobby en Advocacy

In 2012 is IKV Pax Christi nog campagnematiger gaan werken. Elke campagne van IKV Pax Christi bestaat uit een publieke, politieke en aan partners gerelateerde component. Hierdoor worden de krachten van IKV Pax Christi zo effectief mogelijk gebundeld.
Ook hebben we onze lobbycapaciteit verder uitgebreid. In Brussel en in New York, maar ook op het Afrikaanse continent hebben we contacten bij de EU, VN en Arabische Liga. Ook bij Nederlandse parlementariërs werd de stem van IKV Pax Christi gehoord. IKV Pax Christi organiseerde diverse discussies, bijeenkomsten en bracht diverse rapporten uit. Deze zijn te downloaden op onze website.

Vervolg van pag. 6

Gaat de Postcode Loterij de barricades op?
"Wij vinden het de rol van organisaties zoals IKV Pax Christi om de overheid, bedrijfsleven en mensen scherp te houden. Wij ondersteunen organisaties die zowel praten, concrete projecten uitvoeren, maar ook juist die organisaties die de barricade op gaan om hun doelstelling te realiseren, zoals Milieudefensie en Sea Shepherd. Daarnaast steunen wij ook risicovolle projecten. Met het Droomfonds bijvoorbeeld wil de loterij nieuwe, moedige en baanbrekende initiatieven mogelijk maken."

Hoe belangrijk is de steun van de Postcode Loterij voor goede doelen?
"We kennen in Nederland een uniek loterijsysteem waarbij mensen kans maken op prijzen en tegelijkertijd goede doelen steunen. Eén op de drie Nederlandse huishoudens speelt mee met de Postcode Loterij. Jaarlijks brengen zij honderden miljoenen bij elkaar voor goede doelen."

Kan IKV Pax Christi de komende jaren blijven rekenen op steun?
"Hoewel het in tijden van bezuinigingen ook voor ons lastiger is om deelnemers te werven en te behouden, kent de Postcode Loterij tot op heden een gestage groei. Hierdoor kunnen we onze bijdrage aan IKV Pax Christi en andere goede doelen op peil houden. Privaat geld wordt steeds belangrijker voor goede doelen en we hopen samen met onze deelnemers nog heel lang het verschil te blijven maken."

Ministerie van Vrede

Vredesweek: Act for Peace

De Vredesweek, dit jaar van 21 tot en met 29 september, is hét moment om aandacht te vragen voor conflicthaarden in de wereld. Het Ministerie van Vrede start in de Vredesweek met een nieuw thema dat breed genoeg is om meerdere jaren gebruikt te kunnen worden: vredesactivisme. Onder het motto *Act for Peace* vragen Jörgen Raymann (Minister van Vrede), Merlijn Twaalfhoven (Staatssecretaris van Vrede) en de plaatselijke Ambassades van Vrede aandacht voor moedige en creatieve vredesactivisten in binnen- en buitenland. De stelling is: iedereen kan vredesactivist worden, zowel in eigen buurt als daarbuiten. Geef uw activiteit door aan het Ministerie van Vrede via: vredesweek@ikvpaxchristi.nl zodat uw activiteit een plekje krijgt op de website www.ministerievanvrede.nl

Syrië: Adopt a Revolution

Bij vredesactivisme denk je niet snel aan Syrië. Toch zijn er juist heel veel gewone Syrische burgers die zich inzetten om de oorlog in Syrië te beëindigen. IKV Pax Christi ondersteunt via de campagne Adopt a Revolution lokale burgeracties in Syrië. Deze bouwen aan een Syrië waarin alle verschillende religieuze en etnische groepen als gelijke burgers kunnen samenleven. Het gaat hierbij om acties als het uitgeven van een verzetskrant, maar ook om urgente zaken als onderwijs of hulp aan mensen die op de vlucht zijn. Wilt u ook helpen? Ga naar www.adoptarevolution.nl De campagne van IKV Pax Christi behoort volgens Crowdfunding adviesbureau Douw&Koren tot de 15 beste crowdfunding campagnes van Nederland.

△ Omar Offendum tijdens een benefietoptreden in februari in Utrecht. Foto-credit: Dave Stoker.

Rappers voor Syrië

Hip hop artiesten zijn vaak maatschappelijk betrokken. De Nederlandse rapper Gikkels heeft een rap geschreven voor Syrië genaamd '600 dagen'. Ook Manu, Salah Edin en ReaZun van Kyteman's Orchestra brengen regelmatig maatschappijkritische nummers uit. Zij hebben samen met de Syrisch-Amerikaanse artiest Omar Offendum hun steun aan Adopt a Revolution betuigd.
Offendum zal in 2013 weer een aantal keren in Nederland zijn voor optredens.

Goed Nieuws!

Banken passen investeringsbeleid voor kernwapens aan. Dat is de uitkomst van een actie die IKV Pax Christi in februari voerde. Een rapport, de nodige politieke en maatschappelijke druk, plus veel aandacht van de media, hebben hiertoe geleid.

In februari publiceerde de Eerlijke Bankwijzer, waar IKV Pax Christi lid van is, een onderzoek waaruit bleek dat zeven Nederlandse banken via hun vermogensbeheeractiviteiten in totaal 1,5 miljard euro investeerden in producenten van kernwapens. Vele media besteedden aandacht aan het onderzoek, waaronder tv-programma *Nieuwsuur* en een groot aantal dagbladen. Naar aanleiding van het onderzoek kondigde de Rabobank aan haar beleid ten aanzien van wapenhandel verder aan te scherpen. Controversiële wapens, waaronder kernwapens, worden uitgesloten uit het investeringsbeleid van Rabobank en haar dochterondernemingen zoals Robeco. Delta Lloyd liet naar aanleiding van het onderzoek weten haar beleid uit te breiden en investeringen in alle kernwapenproducenten voortaan uit te sluiten

△ "Kernwapenproductie leidt tot niets dan destructie. Maar mijn bank gaat dóór, van goed geweten geen spoor!" Fotocredit: Bob Karhof.

Protestopera van woedende bankklanten

Staatssecretaris van Vrede componist Merlijn Twaalfhoven liet ongeveer zestig zangers en muzikanten de Opera der Woedende Bankklanten uitvoeren. Dit gebeurde ten overstaande van Tweede Kamerleden van de fracties van het CDA, PvdA, SP, GroenLinks, Partij van de Dieren en de ouderenpartij 50 plus. Harry van Bommel (SP) sprak in reactie op het onderzoek en de protestopera: "Hoewel wetgeving tegen investeringen in kernwapenproducenten ontbreekt, hebben banken ook een morele plicht om zich te onthouden van investeringen in dergelijke bedrijven."

Eerste conferentie over de humanitaire gevolgen van kernwapens

Op 4 en 5 maart kwamen regeringsvertegenwoordigers van meer dan honderd landen (waaronder Nederland) bij elkaar in Oslo om te spreken over de humanitaire gevolgen van kernwapens. In het internationale debat over kernwapens staan tot nu toe steeds veiligheid en bescherming van landen centraal. De conferentie in Oslo draaide om iets wat vaak vergeten lijkt te worden: het feit dat als één van de 19.000 kernwapens in de wereld (per ongeluk of met opzet) zou ontploffen, duizenden mensen onmiddellijk gedood zouden worden en directe hulp aan overlevenden onmogelijk zouden zijn. IKV Pax Christi, dat aanwezig was bij de conferentie en bij het forum voor maatschappelijke organisaties op 2 en 3 maart, hoopt dat de conferentie in Oslo het begin inluidt van een nieuwe focus in het kernwapendebat met een hoofdrol voor de bedreiging die deze wapens voor de mensheid vormen. En dat deze verschuiving in het debat de opmaat betekent naar een bindend verdrag dat gebruik van kernwapens voor eens en voor altijd onmogelijk maakt.

Lees meer over de conferentie in Oslo op www.nonukes.nl

Suzanne van den Eynden

Ik steun IKV Pax Christi

NAAM: A. van den Ing-Sterenborg
LEEFTIJD: 62 jaar
PLAATS: Uden

Donateur sinds
Ik denk dat het wel langer dan 20 jaar geleden moet zijn dat ik mijn eerste gift hebt overgemaakt aan IKV Pax Christi.

Achtergrond
Ik werk in het onderwijs en heb 25 jaar voor de klas gestaan. Er hebben zich mooie mogelijkheden voorgedaan waardoor ik me heb kunnen verbreden en verdiepen op het gebied van onderwijs. Op dit moment train ik docenten in het begeleiden van studenten die de lerarenopleiding volgen. Doel is om samen een optimale leeromgeving te creëren zodat de student straks goed voorbereid in de praktijk als leraar kan opereren.

Waarom
De kracht van IKV Pax Christi is om verschillende partijen bij elkaar aan tafel te krijgen, om vervolgens die partijen de dialoog met elkaar te laten aangaan. Dan wordt duidelijk dat andere mensen ook maar mensen zijn met dezelfde angsten, vragen en zorgen. Dit past ook bij mijn eigen manier om conflicten uit te praten: met alle betrokkenen om de keukentafel en met respect luisteren naar een ieder.

Verwachtingen
IKV Pax Christi is een van de organisaties die op een constructieve manier kleine duwtjes geeft aan burgers, partners en politici. Zij pakt het probleem bij de wortel aan, zet mensen zelf aan het werk en brengt ze met elkaar in gesprek zodat ze zelf de veranderingsslag op gang brengen. Dit maakt mensen zelf eigenaar van het vredesproces. Ik vind de aanpak van IKV Pax Christi duurzaam en verwacht – en hoop - dat ze nog lang doorgaat.

Korte berichten

Geef eens Vrede.Nu kado

Vrede.Nu is een blad voor leden en andere mensen die IKV Pax Christi steunen. Kent u iemand die geïnteresseerd is in ontwikkelingen op het gebied van oorlog en vrede, maar die IKV Pax Christi nog niet steunt? Geef dan eens geheel vrijblijvend een abonnement. Stuur een mail aan vredenu@ikvpaxchristi.nl

Postbusmaatschappijen

Belastingontduiking door de naar schatting 23.000 postbusmaatschappijen is uitgebreid in het nieuws geweest. Iets minder bekend is dat een aantal van deze maatschappijen activiteiten verrichten buiten Nederland waarbij de mensenrechten ernstig geschonden worden. Dat zijn een aantal bedrijven in de olie-en gasindustrie en mijnbouwbedrijven. In een rapport dat IKV Pax Christi schreef samen met Amnesty International en SOMO staat wat er aan deze misstanden gedaan zou moeten worden. Download het rapport op
www.ikvpaxchristi.nl/publicaties

IKV Pax Christi op Social Media

Blijf op de hoogte van alle laatste nieuwtjes op het gebied van vrede & veiligheid door ons te volgen op Twitter, je aan te sluiten bij het IKV Pax Christi netwerk op Linkedin of door onze pagina op Facebook te 'liken'. Wist u dat we ook een eigen YouTube kanaal hebben? Alle icoontjes van deze social media applicaties zijn te vinden op onze website
www.ikvpaxchristi.nl .

Like us on Facebook

Verarmd uranium houdt Irakezen gevangen in angst

De ruim 440.000 kilo verarmd uranium die de VS en Groot-Brittannië tijdens de oorlogen in Irak in 1991 en in 2003 hebben gebruikt, vormen nog altijd een dagelijkse bron van angst en onzekerheid voor Irakezen.

Er zijn aanwijzingen dat dit giftige en licht radioactieve materiaal ook in woonwijken is gebruikt. Dat concludeert onderzoeker Wim Zwijnenburg van IKV Pax Christi in zijn onderzoek 'In a state of uncertainty', dat in februari werd gepubliceerd.
Verarmd uranium is een afval- of bijproduct van kernenergie. Hoewel de VS en Groot-Brittannië claimen het slechts als antitankwapens te hebben toegepast, blijkt uit het onderzoek van IKV Pax Christi dat het zware metaal veelvuldig is gebruikt in dichtbevolkte gebieden en tegen niet-gepantserde doelwitten zoals huizen.
Verarmd uranium is schadelijk voor de gezondheid. Verschillende onderzoeken melden een sterke toename van het aantal lichamelijke afwijkingen bij baby's geboren in gebieden waar verarmd uranium is gebruikt. Burgers in de besmette gebieden leven voortdurend in angst en onzekerheid over hun gezondheid en die van hun kinderen. Een grootschalig plan voor het lokaliseren en opruimen van de besmette gebieden, ontbreekt.
De weigering van de VS en Groot-Brittannië om openheid te geven over de precieze locaties waar verarmd uranium is gebruikt, bracht Zwijnenburg er toe om zelf onderzoek te doen in Irak en gesprekken te voeren met ambtenaren, de stralingsbeschermingdienst, artsen en burgers. Er zijn nu ruim 300 plekken vastgesteld waar het materiaal ligt opgeslagen, voornamelijk in de steden Basra en Bagdad. Dit aantal stijgt nog steeds. Wim Zwijnenburg: "Het lokaliseren en opruimen van verarmd uranium is complex en kost enorm veel tijd en geld. Maar niets doen is geen optie. Burgers moeten weten welke schadelijke materialen zich er – buiten hun schuld - in hun omgeving bevinden en moeten beschermd worden tegen de gevolgen."

Lees meer over het onderzoek van Wim in Irak op:
www.wapenfeiten.org

Suzanne van den Eynden

Reageren op dit artikel? Mail naar vredenu@ikvpaxchristi.nl

Column

Jan Gruiters is directeur van IKV Pax Christi

Medeplichtig aan moord??

Stel je werkt bij de veiligheidsdienst. Op een dag vang je een verdacht telefoontje op. Iemand belt met iemand in Pakistan. Zou hier sprake zijn van een link met terrorisme? Het zou best kunnen. Je deelt de informatie met je Amerikaanse collega bij de CIA. Want zo is dat nu eenmaal afgesproken. De Amerikaanse collega vertrouwt het niet en geeft de informatie door aan zijn superieuren. Zij lokaliseren de telefoon in Pakistan. Een drone-operator krijgt de coördinaten. En de verdachte telefooneigenaar wordt door een drone geëlimineerd.
De gedode telefooneigenaar heeft een zoon. En die zoon klaagt jou aan omdat je medeplichtig bent aan moord. Je hebt immers door het delen van inlichtingen met de CIA meegewerkt aan het doden van zijn vader. Dit is geen verzonnen verhaal. De zoon bestaat en heet Noor Khan. Hij is een naar het Verenigd Koninkrijk geëmigreerde Pakistaan die inmiddels een Britse nationaliteit heeft. Een drone-aanval doodde zijn vader Malik Daud Khan, een Pakistaanse tribale leider, samen met meer dan een dozijn anderen tijdens een vergadering van tribale leiders in Pakistan.
Zou Nederland ook *intelligence* met de Verenigde Staten delen? De New York Times stelt dat onderschepte communicatie in Afghanistan en de regio breed met de Verenigde Staten wordt gedeeld. De krant verwijst daarbij expliciet naar Duitsland en Nederland. Deze landen voeren volgens de New York Times 'agressieve elektronische afluisteroperaties' uit omdat zij, in vergelijking met de Verenigde Staten, makkelijker met lokale vertalers kunnen samenwerken.
Als dat waar is, zouden dan ook Nederlanders in dienst van de Nederlandse veiligheidsdiensten het risico lopen dat zij beschuldigd worden van medeplichtigheid aan moord? Zouden veiligheidsdiensten door dit risico minder informatie met elkaar gaan delen? En wat zouden daarvan de gevolgen zijn voor de veiligheid?
Minister Timmermans heeft juridisch advies gevraagd over de inzet van drones. De aanklacht tegen de Britse veiligheidsdienstmedewerkers maakt duidelijk dat er in theorie nu al sprake zou kunnen zijn van Nederlandse betrokkenheid. Dat onderstreept de urgentie en de complexiteit van het advies.

Lees op www.ikvpaxchristi.nl meer blogs van Jan Gruiters.

Ministerie van Vrede

Vredesvluchten

De eerste vredesvluchten zijn gestart. Vanuit verschillende gemeenten en parochies zijn er woorden van betrokkenheid en bemoediging gegaan richting hen die, dichtbij of veraf, zich onvermoeibaar inzetten voor vrede en gerechtigheid.

Deze vorm van solidariteit met gewone mensen die in onze ogen bijzonder zijn, past ook goed bij het nieuwe motto van de Vredesweek 2013 'Act for Peace!'. In de Vrede.vieren van dit jaar die u kunt gebruiken voor de viering tijdens de Vredesweek in september wordt dit motto herinnerd als de bekende woorden uit de Bergrede: Gelukkig wie vrede sticht! Vredesactivisten, mensen met idealen voor een goede samenleving die ook in beweging komen vinden we overal: een paar straten verderop en in Syrië. Jong en oud zetten zich in, met een kerklied of een stevige rap, met vriendelijke woorden waar nijd is, met een ruimhartig gebaar waar benepenheid is, met durf waar angst is. Vredesvluchten zijn bedoeld om uw betrokkenheid tijdens de voorbeden in de viering op te laten lichten. U kunt ook deelnemen: een kort berichtje naar ruigrok@ikvpaxchristi.nl en u ontvangt meer informatie.

Reizende Ambassade van Vrede

Twaalf vrouwen, afkomstig uit Jordanïe, Palestina, Israël en Nederland, gaan te voet, per vrachtwagen of kameel naar Jeruzalem: de stad waar drie religies (Joods, christelijk, islam) samenkomen. Van 11 – 21 maart 2013 vormden zij een reizende ambassade van vrede. Zelf schrijven ze erover: "Wij vrouwen laten zien dat er een andere wereld mogelijk is. We treden in de voetsporen van Sarah, Hagar en Ketura. En komen samen in Jeruzalem, stad van vrede." Tijdens de reis zoeken de vrouwen naar wat hen verbindt en ervaren ze dat er daardoor ruimte ontstaat voor de verschillen. Initiatiefneemster Marjon Bovens zegt: "In de avonden vertellen we elkaar, rondom een vuur onze levensverhalen. Rondom het vuur werken we samen aan een groot tapijt, door middel van weven, borduren en andere vormen van handwerken. Dit tapijt nemen we mee op onze reis en gebruiken we op het einde bij onze laatste ceremonie van onze reis. Het tapijt is een coproductie van alle vrouwen die we op onze reis ontmoet hebben."
Van de reis zijn foto's, verhalen en een film beschikbaar die na 21 maart op diverse plekken in Nederland vertoond wordt.
Volg de vrouwen via:
www.ministerievanvrede.nl

Edwin Ruigrok en Helma Maas

△ Merlijn Twaalfhoven in gesprek met Palestijnen in Jeruzalem. Fotocredit: Adam Sèbire

Ministerie van Vrede

Kom in actie op een van de Bevrijdingsfestivals

Ook dit jaar zijn IKV Pax Christi vrijwilligers te vinden op verschillende Bevrijdingsfestivals. Daar vragen ze aandacht voor de campagne *Powered by Peace*: maak een einde aan onrecht en geweld veroorzaakt door het delven van grondstoffen in Colombia. De grond van Colombia is rijk aan grondstoffen als steenkool en goud, maar bij de winning worden arbeiders uitgebuit en bedreigd. De opbrengsten worden niet eerlijk verdeeld. Wilt u meehelpen met onze actie op de Bevrijdingsfestivals, meld u dan aan als vrijwilliger bij Sofie Smeets (smeets@ikvpaxchristi.nl). Of kom op 5 mei bij ons langs op de Bevrijdingsfestivals.

Ambassadeursdag 2013 met Jörgen Raymann

Heeft u nog wat meer inspiratie of verdieping nodig om zelf iets te organiseren rondom vrede of wilt u Jörgen Raymann, Minister van Vrede of zijn Staatssecretaris van Vrede, Merlijn Twaalfhoven ontmoeten? Kom dan naar de jaarlijkse Ambassadeursdag op woensdag 22 mei in Utrecht. Deze biedt voor elk wat wils: wissel ideeën uit met andere actieve mensen, kijk eens hoe je zelf Ambassadeur van Vrede kunt worden of leer hoe u de promotie voor uw evenement verbetert.
Tijdens de ambassadeursdag lichten we de campagnematerialen toe die vanaf september 2013 gebruikt kunnen worden. Een extra reden om woensdag 22 mei van 16.00 tot 21.00 uur in Utrecht te zijn. Het programma, de locatie en informatie over aanmelden zijn vanaf april te vinden op de website www.ministerievanvrede.nl

Dorien Jansen

Het Ministerie van Vrede wordt mede mogelijk gemaakt door het vfonds.

Vrouwen die goud delven in DR Congo. Fotocredit:Guy Oliver/Irin △

Agenda

24 april
KaukasusCafe
Utrecht - 19.00 uur
Debat over het Sochi-project, een journalistieke aanklacht tegen het situeren van de Olympische Winterspelen in de Noordelijke Kaukasus. Óver oorlog in the olympische achtertuin. Met Arnold van Bruggen en Rob Hornstra(ov).

15 april
Global Day of Action Against Military Spending
Actiedag om via social media aandacht te vragen voor de enorme defensiebudgetten in de wereld.

5 mei
Bevrijdingsdag
In Utrecht, Wageningen, Groningen, Den Haag en Haarlem staat IKV Pax Christi op het Plein van de Vrijheid van de Bevrijdingsfestivals.

22 mei
Ambassadeursdag
Utrecht - 16.00 – 21.00 uur
Een voorproefje op de Vredesweek en een ontmoeting met andere ambassadeurs van de vrede. Met inspirerende workshops en film.

25 mei
Checkpoint Cinema XL
Utrecht, Louis Hartlooper Complex
10.00 – 16.00 uur
Drie films en drie gasten die vertellen waarom hun leven veranderd is door grondstoffen en conflict.

Colofon

Eindredactie: Helma Maas-van der Vaart.
Redactie: Suzanne van den Eynden, Frederique Kram en Sabita Ribai.
Met dank aan: Dorien Jansen, Jannie Kuik, Jan Gruiters, Esther-Gilah Schneider en Edwin Ruigrok.
Fotografie: Marcel Minnee, Diederick Enderlé, Rob Schuurman, Bob Karhof, Dave Stoker, Miranda Bruinsma, Roy Beusker Fotografie, Adam Sèbire, Guy Oliver/Irin, Jan Pieter van den Heuvel en IKV Pax Christi-archief.

Basisvormgeving: RAAK Grafisch Ontwerp
Drukkerij: Van der Weij BV, Hilversum
ISSN 1874-6497

IKV PAX CHRISTI

IKV Pax Christi, Godebaldkwartier 74, 3511 DZ Utrecht
Postbus 19318, 3501 DH Utrecht
Tel (030) 233 33 46, Fax (030) 236 81 99
vredenu@ikvpaxchristi.nl www.ikvpaxchristi.nl
Giro: 51 61

IKV Pax Christi heeft het CBF-keurmerk en is ANBI-erkend en ISO-gecertificeerd.